

Utbildningsinspektion i Söraby och Tolgs skola

Innehåll

Innehåll.....	1
Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Söraby och Tolgs skola och besökt skolan den 18-20 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Söraby och Tolgs skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Söraby och Tolgs skola intervjuades rektorn, elevvårdsteam, representanter för elever och lärare samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna F till 6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Söraby skola	Antal barn/elever
Grundskola	229
Skolbarnsomsorg	104
Förskoleklass	33

Tolgs skola	Antal barn/elever
Grundskola	37
Skolbarnsomsorg	28
Förskoleklass	6

Söraby skola i Rottne ligger två mil norr om Växjö, mellan sjön Innaren och Sörabysjön. Söraby skola är en F-6 skola med 262 elever fördelade på en förskoleklass organiserad i tre basgrupper och tio klasser i årskurs 1-6 organiserade i tolv basgrupper. Skolan har åldershomogena klasser. Skolans verksamhet bedrivs i fem separata byggnader samt en sporthall. Skolan har ett integrerat folk- och skolbibliotek.

Tolgs skola ligger tre mil norr om Växjö. Skolan är inrymd i en liten skolbyggnad byggd 1876. Skolan har 43 elever fördelade på två åldersintegrerade klasser:

F-1 -2 18 elever

3-4-5 25 elever

Tolgs skola har under läsåret 2005/2006 inga elever i årskurs 6.

De flesta av skolornas elever går efter årskurs 6 vidare till Braås skola.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid skolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att skolornas pedagogiska verksamhet är av god kvalitet samt att skolorna präglas av en lugn och trygg miljö. Skolornas kunskapsresultat är goda.

Som särskilt positiva delar i verksamheten vill inspektörerna framhålla arbetet med barn i behov av särskilt stöd på Söraby skola, närheten till det integrerade folk- och skolbiblioteket på Söraby skola samt ett väl utbyggt formellt elevinflytande och en god föräldrasamverkan på bägge skolorna.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Elevernas kunskapsutveckling på Tolgs skola bör dokumenteras.
- Handlingsplanen mot kränkande behandling bör omarbetas så att den även omfattar kränkningar mellan vuxen och elev.
- Kvalitetsredovisningen på Tolgs skola bör förbättras.
- Rektorn bör på ett tydligare och mer strukturerat sätt leda det pedagogiska arbetet.
- Tolgs skola bör försäkra sig om att alla ämnen får det utrymme som anges i timplanen.
- Samverkan med mottagande skola för årskurs 7-9 bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elevens val måste organiseras så att varje elev ges valbara möjligheter till breddning och fördjupning. (2 kap. 19 och 20 § grundskoleförordningen).
- Tolgs skola måste upprätta åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Hem- och konsumentkunskap måste erbjudas i sådan omfattning och med sådan utrustning att kunskapsmålen för årskurs 5 kan uppnås (1 kap. 4 § och 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolorna arbetar aktivt och målmedvetet med värdegrundsfrågor och har, enligt inspektörerna, lyckats väl med detta arbete. Skolorna präglades vid tiden för besöket av en lugn och trygg miljö med goda normer och värden hos såväl elever som personal.

Skolorna har en handlingsplan mot kränkande behandling, denna plan behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna bedömer att planen bör omarbetas så att den behandlar alla former av kränkande behandling och att den även skall omfatta kränkningar mellan vuxen och elev.

Söraby skola

Söraby skolas redovisning av de nationella ämnesproven i årskurs 5 läsåret 2004/2005 visar goda resultat, av de 47 elever som genomförde proven har 46 uppnått målen i svenska, 43 i matematik och 43 i engelska.

Söraby skolas kvalitetsredovisning för 2004 visar att kränkande språkbruk förekom på skolan, men genomförda intervjuer visar att skolan lyckats komma till rätta med problemet. Kamratstödjarverksamheten och rastfadderverksamheten fungerar väl

Söraby skola följer regelbundet upp elevernas kunskapsutveckling. Denna uppföljning dokumenteras och diskuteras även med föräldrar vid utvecklingssamtalet.

Tolgs skola

Tolgs skola hade under läsåret 2004/2005 inga elever i årskurs 5. Tidigare års resultat från de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar dock på goda resultat.

Tolgs skola dokumenterar inte elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen. Denna dokumentation är ett viktigt redskap för att kunna följa elevens kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att Tolgs skola tydligt bör dokumentera varje enskild elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Sammanfattning

Skolorna präglas av en lugn och trygg miljö. Kunskapsresultaten är av god kvalitet.

Handlingsplanen mot kränkande behandling bör omarbetas så att den även omfattar kränkningar mellan vuxen och elev.

Elevernas kunskapsutveckling på Tolgs skola bör dokumenteras.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan.

Inspektörerna har under besöket sett exempel på pedagogisk verksamhet av god kvalitet. Skolorna har också väl utvecklade rutiner och strategier för stöd till elever i behov av särskilt stöd. Skolorna har en gemensam handlingsplan för elever i behov av särskilt stöd som är av mycket god kvalitet. Handlingsplanen är gemensam för båda skolorna och relativt nyligen upprättad. Detta kan vara en förklaring till att planen inte är känd av alla intervjuade lärare. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av på Söraby skola är av god kvalitet.

Samverkan med föräldrar fungerar mycket bra på båda skolorna. Aktiva föräldraråd finns och föräldrarna ges ett reellt inflytande över flera frågor. Föräldrarna ger vid intervjuerna flera konkreta exempel på områden där de har upplevt ett reellt inflytande och är nöjda med graden av inflytande.

Det formella elevinflytandet i form av klassråd och elevråd är väl utbyggt och fungerande på båda skolorna. Eleverna känner väl till elevrådet och ger exempel på punkter där elevrådet kunnat påverka utformningen av skolmiljön.

Läroplanen anger att rektor som pedagogisk ledare har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och skollagen anger att det åligger rektor att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Genomförda intervjuer visar att skolans rektor ger de organisatoriska förutsätt-

ningarna för verksamheten medan det pedagogiska arbetet i huvudsak leds och utvecklas av arbetslag eller enskilda lärare. Inspektörerna bedömer att rektorn tydligare bör leda det pedagogiska arbetet på skolorna.

Skolorna har en god samverkan med områdets förskolor medan samverkan med den skola som tar emot eleverna i årskurs 7 i princip inskränker sig till en överlämnandekonferens i slutet av årskurs 6. Någon återkoppling av elevernas vidare kunskapsutveckling sker inte från mottagande skola. Inspektörerna bedömer att denna samverkan är otillräcklig och att ansträngningar bör göras för att nå en bättre övergång mellan årskurserna 6 och 7.

Tolgs skola saknar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Även om skolan är liten så är denna dokumentation ett viktigt redskap för att kunna följa elevens utveckling samt för att sätta in och följa upp adekvata stödinsatser. Inspektörerna bedömer att Tolgs skola måste upprätta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning där skolan bedömer i vilken utsträckning de nationella målen har uppnåtts samt vilka åtgärder som planeras för att öka måluppfyllelsen. Inspektörerna har tagit del av kvalitetsredovisningen för Tolgs skola 2003/2004 och bedömer att kvalitetsredovisningen tydligare måste redovisa resultat, analys och vidare åtgärder för att bättre nå de nationella målen.

Sammanfattning

Skolornas pedagogiska verksamhet är, enligt inspektörernas bedömning, av god kvalitet. Som positiva inslag vill inspektörerna särskilt framhålla en god föräldrasamverkan, en handlingsplan för elever i behov av särskilt stöd som är av mycket god kvalitet samt ett väl utbyggt formellt elevinflytande.

Samverkan med den skola som tar emot eleverna i årskurs 7-9 bör förbättras.

Kvalitetsredovisningen på Tolgs skola bör förbättras.

Tolgs skola måste upprätta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd.

Rektor bör på ett tydligare och mer strukturerat sätt leda det pedagogiska arbetet.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och kompetent lärarkår där samtliga lärare är behöriga.

Antalet lärartjänster uppgår till 17,1 på Söraby skola och 3,0 på Tolgs skola. Detta ger en lärartäthet per 100 elever på 6,5 vilket är cirka 15 procent under riksgenomsnittet.

Elevers val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna skall enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevers val och det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när denna valmöjlighet finns. Varken Söraby eller Tolgs skola erbjuder i praktiken elevers val i en organiserad form som ger eleverna möjlighet, att efter eget val, bredda eller fördjupa sina kunskaper i något eller några kunskapsområden. Enligt skolornas timplan erbjuds elevers val i en omfattning som i genomsnitt motsvarar 1 timme per vecka i årskurs 4 till 6 men intervjuer visar att det är oklart för eleverna när det är elevers val. Inspektörerna bedömer att elevers val på skolorna bör organiseras så att det tydligt framgår vilka valmöjligheter eleven har samt när det är elevers val.

De materiella förutsättningarna för en kvalitativt god undervisning i hem- och konsumentkunskap saknas på båda skolorna. Den lokala bearbetningen av timplanen innehåller dessutom inte hem- och konsumentkunskap i den omfattning som är rimlig för att nå målen i årskurs 5. Inspektörerna bedömer därför att skolorna måste utöka sin undervisning i ämnet i syfte att nå kursmålen i årskurs 5 samt tillhandahålla sådana lokaler och sådan undervisningsmateriel som krävs för en kvalitativt god och tidsenlig undervisning i ämnet.

Söraby skola

Lokaler och utrustning är av god kvalitet på Söraby skola och skolan är utrustad med ett integrerat skol- och folkbibliotek.

Söraby skola tar ut avgifter i samband med skolresor, studiebesök m.m. Kommunrapporten tar upp frågan om hur avgifter generellt skall behandlas.

Tolgs skola

Skolans timplan anger en relativt jämn fördelning mellan SO och NO-ämnena men intervjuer visar att undervisningen i praktiken är fokuserad på ma, sv, eng samt SO-ämnena. Utrymmet för NO-undervisning är enligt intervjuade grupper begränsat och inspektörerna bedömer därför att skolan inte fullt ut följer den timplan som finns. Inspektörerna vill framhålla vikten av att alla ämnen måste få det utrymme som anges i timplanen i syfte att nå kunskapsmålen.

Lokalerna på Tolgs skola bedöms vara ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs men det finns brister i utrustningen, till exempel datorer. Vid inspektionstillfället saknades dessutom tillgång till skolbibliotek eller bokbuss vid Tolgs skola.

Sammanfattning

Skolorna har, enligt inspektörernas bedömning, en kompetent och engagerad lärarkår där samtliga lärare är behöriga.

Elevens val bör organiseras så att varje elev ges tydligt valbara möjligheter till breddning och fördjupning.

Hem- och konsumentkunskap måste erbjudas i sådan omfattning att kunskapsmålen för årskurs 5 kan uppnås.

Tolgs skola bör försäkra sig om att alla ämnen får det utrymme som anges i timplanen.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Peter Ekborg

Cecilia Hanö